

Boeken

LOVERTJE

Seksslavinnen van het Japanse leger doorbreken stilzwijgen

SCHAAMTE EN ONSCHULD. HET OORLOGSVERLEDEN VAN TROOSTMEISJES IN INDONESIAË

Hilde Janssen – fotografie Jan Banning
Nieuw Amsterdam Uitgevers, 2010

Schaamte en onschuld is een verzameling van portretten van 'troostmeisjes' die door journalist Hilde Janssen na twee jaar veldwerk zijn opgetekend. Samen met fotograaf Jan Banning reisde ze het moeilijk toegankelijk Indonesië van nu door met de verwachting de ervaringen van de stelselmatige en grootschalige verkrachtingen van vrouwen tijdens de Japanse bezetting in beeld te brengen. Alleen bleken deze 'troostmeisjes', zoals ze eufemistisch door hun Japanse vijand werden genoemd, vervolgd in een diep gevoel van schaamte. Want ondanks hun slachtofferschap worden ze door het stigma van 'Japans afdankertje' moeilijk door hun omgeving geaccepteerd. Op een heel leesbare wijze legt Janssen uit wat dit vroegere drama voor hedendaagse gevolgen heeft. De rode draad die door de portretten loopt, is het eeuwige gevecht van de meisjes met Japan om officiële excuses, erkenning en compensatie. Nog steeds neemt de Japanse regering geen verantwoordelijkheid voor zijn eigen oorlogsmisdaden waardoor de troostmeisjes het recht op een officiële schadevergoeding wordt ontnomen. *Schaamte en onschuld* geeft een kijk in een pijnlijk verleden dat tot op de dag van vandaag wordt genegeerd en verborgen, en is tegelijkertijd ook een boek met verhalen die je ziel raken.

Valeska Hovener

MANAGERS OP STILETTO'S

De essentie van vrouwelijk leiderschap

Karin Jironet
Business Contact, 2010

'Elke vrouw is een leider.' Een prachtig en veelbelovend begin van Karin Jironets managementleer voor vrouwen. Jironet combineert in haar boek christelijke spiritualiteit met de psychoanalyse en bereidt hiervan een wondermiddel voor de ambitieuze Nederlandse vrouw die graag de top wil bereiken maar ook vrouw wil blijven. 'Een vrouw is (namelijk) geen man en daarom is mannelijkheid van een vrouw altijd minderwaardig', aldus de auteur.

Jironet presenteert in *De essentie van vrouwelijk leiderschap* een leiderschapsstijl die niet gestoeld is op onderlinge competitie en het stimuleren van afgunst maar juist uitgaat van het belang van gunst: 'Het is nodig je collega's steeds te stimuleren een ander, of dat nu een concurrent is of niet, alles te gunnen'. De leider als zodanig staat dan ook niet centraal maar het resultaat van het team.

De auteur veronderstelt dat waarden zoals gulheid, zachtmoedigheid en bescheidenheid passen bij het natuurlijke gedrag van vrouwen. Door hieraan een nieuwe stijl van leiderschap te koppelen, moedigt zij vrouwen aan om 'typisch vrouwelijke' eigenschappen niet onder de tafel te schuiven maar juist in te zetten. Wat zij echter niet vertelt, is wat er gebeurt als dit 'vrouwelijke' leiderschap botst met 'mannelijk' leiderschap. De laatste tijd verschijnen er veel nieuwe managementboeken die juist een 'mannelijke' *survival of the fittest* theorie proberen te slijten en de door testosteron gedreven manager als de ware, want natuurlijke, leider presenteren. Ziedaar het dilemma van de moderne vrouwelijke manager: moet je je nu als man gedragen en minderwaardig worden gevonden of je als vrouw gedragen en ook als inferieur weggezet worden?

Persoonlijk wens ik alle vrouwen op leidinggevende posities veel gulheid, zachtmoedigheid, bescheidenheid en een paar stevige naaldhakken toe, om zo af en toe keihard op een mannelijke of vrouwelijke teen te trappen. Wel 'sorry' zeggen daarna!

Manu Bühring

SMAAKVOLLE FILMANALYSES

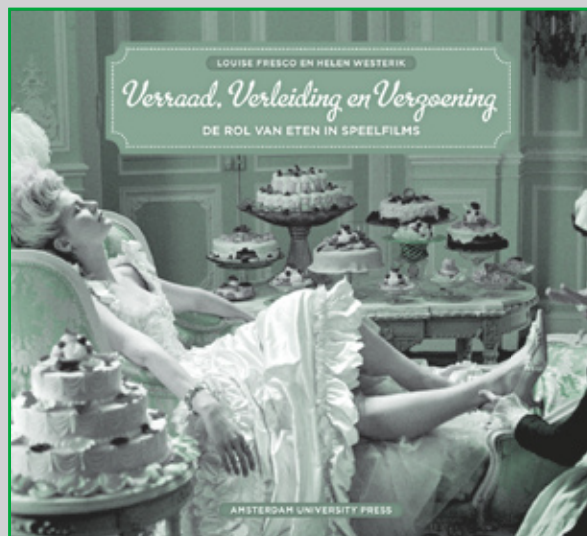
Verraad, verleiding en verzoening. De rol van eten in speelfilms

Louise O. Fresco en Helen Westerik
Amsterdam University Press, 2010

Als in een speelfilm gegeten wordt, is dat nooit zomaar. Voedsel is bij uitstek drager van betekenis en daarmee een krachtig middel om duidelijk te maken wat niet direct zichtbaar is, aldus Louise O. Fresco en Helen Westerik in *Verraad, verleiding en verzoening*.

De auteurs geven een vluchtig overzicht van de hele filmgeschiedenis wereldwijd en een algemene analyse van de betekenis van voedsel in films. Een interessante observatie is dat waar in de eerste jaren van de Westerse film armoede en voedselgebrek een centraal thema vormden, de aandacht

door toenemende welvaart en afnemend engagement al snel naar persoonlijke relaties verlegd is; het eten in films wordt dan met name gebruikt om het karakter van de personen en hun onderlinge relaties te verduidelijken.

Een twintigtal films wordt uitgebreid geanalyseerd. Veel wetenswaardigs komt daarbij aan bod: wie wist bijvoorbeeld dat kannibalisme ('de ultieme etensdaad') in films betrekkelijk vaak voorkomt, maar vegetarisme zo goed als nooit? Of dat vrouwen meestal met de troostende aspecten van voedsel worden verbonden en mannen met de status ervan? Helaas schijnt het academisch handwerk van verzamelen en categoriseren vaak iets te duidelijk door het verhaal heen. Niettemin zal je, na het lezen van dit boek, mensen in films nooit meer 'zomaar' wat kunnen zien eten.

Janiek Kistemaker